

INFORMACIJA

o potrebi zaključivanja Sporazuma o saradnji između Državnog arhiva Crne Gore i Državnog arhiva Republike Sjeverne Makedonije

Prepoznajući potrebu za unaprijeđenjem saradnje u oblasti zaštite i očuvanja arhivskih fondova, ali i prezentacije i popularizacije kulturne baštine Crne Gore i Republike Sjeverne Makedonije, Državni arhiv Crne Gore i Državni arhiv Republike Sjeverne Makedonije usaglasili su Sporazum o saradnji. Sporazum se potpisuje na osnovu Sporazuma o saradnji u oblasti kulture sa Republikom Sjevernom Makedonijom, koji je potpisan 2006. godine u Skoplju, a u skladu sa Programom o kulturnoj saradnji za period 2023-2026, koji je potpisan februara 2023. godine.

Sporazum o saradnji između Državnog arhiva Crne Gore i Državnog arhiva Republike Sjeverne Makedonije usaglašen je zvaničnim kanalima, u direktnoj komunikaciji između dvije nadležne institucije. Njegovim potpisivanjem omogućava se postavljanje formalnog osnova za realizaciju budućih projekata saradnje u oblasti zaštite i očuvanja arhivske građe, ali i sprovođenja naučnih istraživanja koja se odnose na arhivske fondove Državnog arhiva Crne Gore i Državnog arhiva Republike Sjeverne Makedonije.

Sporazumom je predviđena saradnja u razmjeni informacija o važećoj regulativi na polju arhivske djelatnosti, kao i razmjena stručnjaka u cilju sprovođenja zajedničkih istraživanja i proučavanja arhivske građe bez naknade. Pored navedenog, Sporazum obezbjeđuje da arhivski radnici i istraživači imaju slobodan pristup arhivskoj građi otvorenoj za javnost, a koja je od značaja za temu njihovog istraživanja. Predviđeno je da se na bazi reciprociteta razmjenjuju kopije otkrivene arhivske građe vezane za istoriju Crne Gore u arhivima Republike Sjeverne Makedonije, i one vezane sa istoriju Republike Sjeverne Makedonije u arhivima Crne Gore.

Pored navedenog, Sporazum podrazumijeva i realizaciju projekata promocije i popularizacije arhivske građe, kroz organizovanje zajedničkih izložbi, učešće na naučnim konferencijama i izdavanje zajedničkih zbirki dokumenata. Propisani su i uslovi sprovođenja odredbi Sporazuma, kroz održavanje direktnih kontakata ili potpisivanje sporazuma o konkretnim bilateralnim projektima, a navedeni su i uslovi po kojima Sporazum može biti izmijenjen ili dopunjen, kroz međusobni dogovor strana potpisnica.

Sporazum stupa na snagu danom potpisivanja, a zaključuje se na neograničeni vremenski period, uz mogućnost svake od Strana da pisanim putem, preko diplomatskih kanala, raskine njegovo važenje.

SPORAZUM O SARADNJI između

Državnog arhiva Crne Gore i Državnog arhiva Republike Sjeverne Makedonije

Državni arhiv Crne Gore i Državni arhiv Republike Sjeverne Makedonije, u daljem tekstu „Strane ugovornice“,

Djelujući u interesu daljeg razvoja stručno-naučnih i kulturnih odnosa,

Polazeći od zajedničke težnje za sveobuhvatnom saradnjom između arhivskih institucija Strana,

Strane ugovornice su se sporazumjele kako slijedi:

Član 1

Strane ugovornice razvijaju saradnju na načelima jednakosti i uzajamnog interesa u skladu sa svojim nacionalnim zakonodavstvom, te zajedničkim načelima i standardima međunarodnog prava.

Član 2

Strane ugovornice promovišu razmjenu informacija o važećoj regulativi na polju arhivske prakse, kao i o metodološkim priručnicima, smjernicama, pravilima i drugoj posebnoj literaturi na temu arhivistike.

Član 3

Strane ugovornice su saglasne vezano za razmjenu stručnjaka u cilju sprovođenja zajedničkih istraživanja, proučavanja arhivske građe bez naknade.

Strane ugovornice se obavezuju da usaglase uslove i program takvih razmjena najkasnije šest(6) mjeseci prije otpočinjanja istih.

Troškove putovanja i boravka učesnika pokriva Ugovorna strana koja iste upućuje, ukoliko se drugačije ne uredi posebnim sporazumima koji bi bili zaključeni na osnovu ovog sporazuma između Strana ugovornica i između konkretnih državnih arhiva obje Strane ugovornice.

Član 4

Prema regulativi Strana ugovornica, Strane ugovornice obezbjeđuju arhivskim radnicima i istraživačima koji rade na osnovu ovog sporazuma, slobodan pristup otkrivenoj arhivskoj građi otvorenoj za javnost, a takođe i svim javno dostupnim referentnim materijalima iz arhivskih fondova, bilo da su objavljeni ili ne, a koji su od značaja za temu njihovog istraživanja.

Član 5

Strane ugovornice, na bazi reciprociteta, razmjenjuju kopije otkrivene arhivske građe koja se čuva u državnim arhivima Strana ugovornica.

Strane ugovornice pretražuju, bilježe i proučavaju dokumenta vezana za istoriju Crne Gore u arhivima Republike Sjeverne Makedonije i ona vezana za istoriju Republike Sjeverne Makedonije u arhivima Crne Gore, te razmjenjuju takve informacije.

Član 6

Strane ugovornice organizuju zajedničke izložbe na teme od interesa za obje Strane ugovornice, koordinišući u pisanoj formi konkretne uslove za svaki pojedinačni slučaj.

Strane ugovornice učestvuju na naučnim i stručnim konferencijama, pripremaju izdavanje zajedničkih zbirki dokumenata, referentnih publikacija.

Član 7

U cilju sprovođenja odredaba ovog sporazuma, Strane ugovornice mogu zaključivati posebne sporazume o konkretnim temama bilateralne saradnje u skladu sa regulativom država Strana ugovornica, kao i održavati direktne kontakte između državnih arhiva obje Strane ugovornice.

Član 8

Ovaj sporazum, međusobnim dogovorom između Strana ugovornica, može biti izmijenjen ili dopunjen. Takve izmjene i dopune vrše se pisanim putem i predstavljaju sastavni dio ovog sporazuma.

Razlike vezano za tumačenje ili primjenu odredaba Sporazuma rješavaće se konsultacijama između Strana ugovornica.

Član 9

Ovaj sporazum stupa na snagu danom njegovog potpisivanja i imaće neograničeno trajanje. On se može raskinuti u bilo kom trenutku, dostavljanjem obavještenja u pisanoj formi putem diplomatakih kanala od bilo koje Strane ugovornice, a u tom slučaju raskid sporazuma stupa na snagu šest mjeseci od dana prijema samog obavještenja.

Raskid ovog sporazuma neće uticati na realizaciju projekata započetih u okviru istog, osim ako Strane ugovornice nijesu drugačije dogovorile.

Potpisano na Cetinju, dana _____, 2025. godine, u dva istovjetna primjerka, svaki na crnogorskom, makedonskom i engleskom jeziku, pri čemu su svi primjerci jednako vjerodostojni, a u slučaju razlike u tumačenju ovog sporazuma, prednost ima verzija na engleskom.

ZA

**Državni arhiv
Crne Gore**

Danilo Mrvaljević, direktor

**Državni arhiv
Republike Sjeverne Makedonije**

prof. dr Nataša Kotlar - Trajkova, direktorica

ДОГОВОР ЗА СОРАБОТКА помеѓу

Државниот архив на Црна Гора
и
Државниот архив на Република Северна Македонија

Државниот архив на Црна Гора и Државниот архив на Република Северна Македонија, во понатамошниот текст „Договорни страни“,

Имајќи во предвид потребата за унапредување на професионалната, научната и културната соработка,

Изразувајќи заедничка определба за севкупната соработка помеѓу архивските институции на државите на Договорните страни,

се договорија за следното:

Член 1

Договорните страни ќе воспоставуваат и развиваат соработка врз основа на начелата на рамноправност и взаемен интерес, во согласност со законодавството на државите на Договорните страни, како и со општоприфатените начела и стандарди на меѓународното право.

Член 2

Договорните страни ќе поттикнуваат размена на информации за важечката законодавство во областа на архивската дејност, како и размена на методолошки прирачници, упатства, правила и друга стручна литература со архивска тематика.

Член 3

Договорните страни ќе се согласат за размена на стручњаци заради спроведување на заеднички истражувања и проучување на архивски материјал, без надомест (гратис). Договорните страни се обврзуваат условите, роковите и програмата за ваквите размени да ги усогласат најдоцна шест месеци пред нивната реализација.

Трошоците за патување и престој на учесниците ќе ги покрива испраќачката страна,

освен ако не е поинаку утврдено со посебни договори склучени во рамки на овој Договор, меѓу Договорните страни или меѓу конкретните државни архиви на двете страни.

Член 4

Во согласност со законодавството на државите на Договорните страни, на архивските работници и истражувачи кои дејствуваат врз основа на овој Договор, ќе им биде слободен пристап до објавените архивски документи кои се достапни за јавноста, како и до сите јавно достапни референтна документација од архивските фондови, објавена или необјавена, што е релевантна за темата на нивното истражување.

Член 5

Договорните страни ќе разменуваат копии од објавени архивски документи што се чуваат во државните архиви на двете Страни, врз основа на принципот на реципроцитет.

Договорните страни ќе истражуваат, евидентираат и проучуваат на архивски документи поврзани со историското минато на Република Северна Македонија во архивите на Црна Гора, како и на историското минато на Црна Гора во архивите на Република Северна Македонија, и ќе разменуваат информации од таков карактер.

Член 6

Договорните страни ќе организираат заеднички изложби на теми од заемен интерес, при што конкретните услови за секој поединечен случај ќе се усогласуваат во писмена форма.

Договорните страни ќе учествуваат на научни и стручни конференции и ќе подготвуваат заеднички збирки на документи и референтни публикации за објавување.

Член 7

Со цел спроведување на одредбите од овој Договор, Договорните страни можат да склучуваат посебни договори за конкретни теми на билатерална соработка, во согласност со законодавството на државите на Договорните страни, како и да одржуваат директни контакти помеѓу државните архиви на двете Страни.

Член 8

Овој Договор може да биде изменет со взаемна согласност на Договорните страни. Таквите измени мора да бидат направени во писмена форма и ќе претставуваат составен дел од овој Договор.

Неспогодбите во врска со толкувањето или примената на одредбите од овој Договор ќе се решаваат преку консултации меѓу Договорните страни.

Член 9

Овој Договор стапува во сила на денот на нејзиното потпишување и се склучува на неопределено време. Секоја од Договорните страни може да го раскине Договорот во секое време со писмено известување преку дипломатски канали. Во таков случај,

раскинувањето ќе стапи во сила по истекот на шест месеци од денот на приемот на писменото известување.

Раскинувањето на Договорот нема да влијае врз реализацијата на проектите започнати во рамки на овој Договор, освен ако Договорните страни не се договорат поинаку.

Составено во Цетиње, на _____ 2025 година, во два оригинални примероци, на црногорски, македонски и англиски јазик, при што сите текстови се еднакво автентични. Во случај на разлика во толкувањето на одредбите од овој Договор, предност ќе има англискиот текст.

ЗА

Државниот архив
на
Црна Гора

Директор,

Данило Мрваљевиќ

Државниот архив
на
Република Северна Македонија

Директор,

Проф. д-р Наташа Котлар-Трајкова

COOPERATION AGREEMENT between

the State Archives of Montenegro and the State Archives of the Republic of North Macedonia

The State Archives of Montenegro and the State Archives of the Republic of North Macedonia, hereinafter referred to as the "Parties",

Acting in the interest of the further development of the professional scientific and cultural relations,

Proceeding from the joint aspiration to all-round cooperation between the archival institutions of the States of the Parties,

have agreed as follows:

Article 1

The Parties shall develop cooperation on the principles of equality and mutual interest in conformity with the legislation of the States of the Parties and the common principles and standards of international law.

Article 2

The Parties shall promote exchange of information about the legislation in power in the field of the archival matters as well as methodological manuals, guidelines, rules, and other special literature on archival topics.

Article 3

The Parties shall agree on the exchange of specialists for the purpose of conducting joint research, studying archival materials on a royalty-free basis.

The Parties shall undertake to agree terms, conditions and program of such exchanges no later than six months before their beginning.

The costs of travel and stay of participants will be covered by the sending Party unless otherwise provided by separate agreements concluded under this Agreement between the Parties and between specific state archives of both Parties.

Article 4

According to the legislation of the States of the Parties, the Parties shall provide, to the archival workers and researchers, working under this Agreement, free access to the revealed

archival records open to the public, and also to all publicly available reference materials from archival funds, published or not, relevant to the topic of their research.

Article 5

The Parties shall exchange copies of revealed archival records which are kept in the state archives of the Parties on the basis of reciprocity.

The Parties shall search, record and study documents related to the historical past of the Republic of North Macedonia in the archives of Montenegro and related to the historical past of Montenegro in the archives of the Republic of North Macedonia and exchange such information.

Article 6

The Parties shall organize joint exhibitions on topics of interest for both Parties, coordinating in written form the specific terms for each individual case.

The Parties shall take part in scientific and professional conferences, prepare for publication joint collections of documents, reference publications.

Article 7

For the purpose of implementation of the provisions of this Agreement the Parties may conclude separate agreements on specific topics of bilateral cooperation in accordance with the legislation of the States of the Parties as well as keep direct contacts between the state archives of both Parties.

Article 8

This Agreement, by mutual agreement between the Parties, may be amended. Such amendments shall be made in writing and shall constitute an integral part of this Agreement.

Discrepancies regarding the interpretation or application of the provisions of this Agreement shall be settled by consultations between the Parties

Article 9

This agreement shall enter into force on the day of its signature and it shall be of indefinite duration. The Agreement may be terminated by any Party and at any moment by means of a written notice submitted via diplomatic channels, in which case the termination shall become effective six months as of the receipt of the written notice.

The termination of the Agreement shall not affect the implementation of the projects initiated within the framework of the Agreement, unless stipulated otherwise by the Parties.

Done in Cetinje on _____, 2025 in two original copies, each in the Montenegrin, Macedonian and English languages, all texts being equally authentic, in case of divergence of interpretation of this Agreement, the English text shall prevail.

For

**The State Archives
of Montenegro**

Danilo Mrvaljević, director

**The State Archives
of the Republic of North Macedonia**

Prof. dr Nataša Kotlar - Trajkova, director